

Đồ ăn, công kiêu văn minh họ, đạo khiên hoặc đi xe hơi cũng dặng của Huỳnh-tri-Phủ đã chế tạo ra hơn 10 năm rồi lục châu đều biết và đẹp nhất trong nước Annam, nay dọn để cho mướn tại Cholon đường Cây-mai số nhà 35 và 33 bis cần dùng xin đánh dây thép hoặc gởi thư nội trong một ngày sẽ có đồ đem đến tận nơi chỗ bằng xe hơi không trễ, giá từ 100.00 sấp lên sẽ có đồ đi xứng đáng

đàn mình không tưởng làm cách-mạng thì không sao đứng nổi được. Nói đã khổ rồi mỗi miếng cơm mỗi giọt nước mắt, người hoạn-nghĩa cái chủ nghĩa cách-mạng thì mỗi nơi chẳng qua được vài người, cũng nhiều lắm là hơn mười người mà thôi. — Những lều-khu ở châu Mỹ, các nơi đều có lều ra Hồng-môn-bộ - quán, nguyên hội Hồng-môn này là của mấy người ở-lão nhà Minh tướng lập ra tự trào Kháng-Hi, vì trước trào Kháng-Hi có những người trung-thần nghĩa-sĩ về dâng trao Minh, thì không chịu làm thì triều Thanh, đã mấy lần loan khôi phục lại, song công việc không thành, đến đời vua Khang-Hi, thì cai trị Mãn-Thạnh đã thành lập, mà những bày tôi trung-liệt nhà Minh cũng chết mất lần đi, chỉ còn một vài người ở-lão thấy đại thế đã hỏng rồi, không thể kéo lại được nữa, thì dẽ-xương ra cái thuyết «phản Minh phục Thanh», kết tam đoàn thể, để cho cơ hội sau này, bởi thế mà hội Hồng-môn còn lưu truyền đến ngày nay. Song vào sự chánh-phủ Mãn-Thạnh đã biết, nên bắt người nói dối là một hội chơi vui, còn trò-tính với nhau thì đến dùng mấy tiếng tiếng làm ám-biểu, song được ít lâu thì người trong hội lại cũng chán nản, chẳng buồn như nhận gì đến chủ-nghĩa nội tâm, như hội quân chí làm một nơi cho khai-giang hồ tử ngu mà thôi. Bây giờ Tôn Văn muốn lợi dụng hội ấy để làm cơ-quan mà truyền bá chủ nghĩa cách-mạng, song nói đến hai chữ «cách-mạng» thì người chính người trong hội cũng chẳng hiểu là nói cái gì. Tôn lại hỏi đến cái chủ-nghĩa «phản Thanh phục Minh» thì nhiều anh cũng không biết là gì cả, đến sau có dụng quang giải mới thì họ mới lần lần hiểu ra. — Bây giờ Thanh-dinh đã để mắt mà để phòng Tôn đặt Tiên-lâm, nên khi Tôn vào đến Luân-dôn (London) là kinh đô nước Anh, thì bị kẻ lừa bắt bỏ vào sự-quản, đã tưởng cái chết cầm lòng không lay, may nhờ có người thấy là Khang-đức Lê-lập mưu cứu thoát. Tôn ben ở đầu tại Âu-châu, để khảo sát những chính-trị phong-tục, và kết là, trong khoảng hai năm, lịch duyệt giao với những người hiền-tào trên trời đã nhiên. Tôn ben lại trở về Nhật-bản để van truê kế hoạch. Khi đến Nhật-bản, lãnh sự bọn dân-dân Nhật-bản là Khuyển đường Nghi sai Công Kỳ Phan Tang và Binh-sư Chu 2 người lại Hoàng-Tân nghênh tiếp, rước về Phòng-kính, cũng nhau bàn việc chính-na, rất là tương đắc. Bây giờ chính-quyền nước Nhật-bản đều về tay dân-dân, Đại-hội lập quốc-tư-tướng Khuyển đường làm vận-trủ; Tôn do Khuyển đường giới thiệu mà được biết bọn Đại-hội và Đại-thạch vĩ-trũ.

Đó là cái thời-kỳ ban đầu mà Tôn giao-thiệp với các tay chánh-trị Nhật-bản. Sau Tôn lại giao du với các người chí-sĩ nơi thôn quê như bọn Đầu-sơn-bình-Cương, Thu-san-trung-Dã, Kiêm-mộc-An xuyên Khuyển-Công-Cửu nguyên, những người ấy đến có giúp cho Tôn về việc vận-trủ cách-mạng, như là Cửu nguyên Khuyển-Công 2 người, vì Tôn mà bọn dân-công việc, thiết là có công lớn, ngoài ra như Cửu-tri-huyền-Dã và anh em Sơn-diên anh em Công-kỹ hai viên bác sĩ là Phó-dân và Trí-vĩ, thì giúp của, người giúp công, đối với Tôn thiết là hết lòng lắm! — Bây giờ Hoa-kiểu tại Nhật-bản có hơn vạn người, song cái dân trí-công chẳng khác gì Hoa-kiểu mấy nơi khác, nên vừa mới nghe thấy hai tiếng «cách-mạng» cũng đã hết hồn rồi, đang cơn Tôn đi lại trong khuôn Hoàng-Tân Thần-hố, có động chủ nghĩa cách-mạng, đến hạ năm trư, có vài người mê nghĩ chẳng qua được hơn trăm người mà thôi!

NAM-KIỀU

(Còn nữa)

Rời hình cho trẻ nhỏ xem

(Tại Gairol, ở góc đường

Blanca và Marc Pourre)

CHƯƠNG-TRÌNH

Ngày 22 và 26 Mars 1925

1. Eclair Journal n. 8

2. 3. 4. 5. Index (1re épisode en entier)

6. Patashon devient hercule.

Nhân đàm

ANH BỒI VỚI CON KHUỒU

Ông chủ kia mua được con khuồu, một mảy mảy nghênh, lông lá láng xanh. Ông nhốt vào trong cái lồng thiết đẹp; từng nỏ lăm, đầy cho nó kêu, nó nói, nó hát, nhiều tiếng rất hay.

Mỗi ngày, Ông dọn anh-bồi phải sẵn sàng cho nó ăn uống, không được bỏ quên.

Hôm nọ, Ông chủ đi vắng, bởi quên cho khuồu ăn, đến chừng chiều về, khuồu ở trong lồng, nhai nhót mãi, vừa nhai vừa kêu, vừa hát. Chủ-bồi biết khuồu đói, bèn kêu anh-bồi đi đánh và báo lập tức đem đồ cho khuồu ăn. Bởi giận khuồu làm, chủ-bồi đem đồ ăn, bèn lấy gần gần khuồu khuồu đứng hết một hồi, bởi giận mà nói rằng: «Mày hát hay thiệt, mày hát hay thiệt! Mày hát hay, cho nên mày được ăn, được mặc, được chủ-bồi thương mến, cũng vì mày hát hay mà làm cho thân tao phải khổ sở theo mày. Tao gục cái mặt mày làm, mày dùng có hát nữa. Mày tưởng cái thân mày sống được đời đời sao, mà mày đeo nghề hát mãi! Mày hát là mày toàn kiếm miếng ăn, mày không hát mày sao có ăn?»

Mì có biết cái thân mày khôn ngoan không? Cái thân mày trụ một kiếp ở trong lồng, ai bảo gì mày nghe theo này, mày có lấy làm nhục không mà mày hát mãi! Mày hát mãi, mày hát mãi!»

Minh-Chau

Kinh cáo

Hồn-bào có hát đáng bài diễn-thuyết của ông Phan-van-Trung-vào xã-bảo này, song vì bận công chưa chấp nhận, nên hoãn để kỳ sau.

Một việc rất hữu ích

Từ ngày hội Etoile de Giadinh, vì một đũa bất bình, mà phải xin nghỉ, không nhập cũng Fédération Sportive de Cochinchine nữa, tôi thấy cũng động lòng cho hội.

Gần mười lăm năm nay, tuy danh tiếng bay cùng lúc, song chưa được ra ràng cho máy, vì phải theo với hội khác mà chơi, không đủ sức mua đất, cắt nhà, dựng lập riêng ra chơi với chúng bạn. Đến nay bởi có điều kiện, nên quyết đồng tâm hiệp lực mà cho đến đến cùng, trước nội tiếng cho hội Etoile de Giadinh, sau làm tốt cho xã-hội ta. Bởi vậy, mới làm thế này cách này mà quyền tiền, đóng góp cho thành tựu. Ai là người biết thương nội giống, vì xã-hội, thấy vậy không nung-nã trong lòng, nên tôi có một đũa tỏ ra đây, đầu được cùng không, xin phủi cho bạn trẻ-sự của Etoile de Giadinh lương xét.

Lúc bấy giờ, người mình hay theo lời cái lương. Đã vậy, hội Giadinh lại gồm đủ các ông các thầy từ kinh sư nọ, có người ông biết đơn hay ca giọng, sành ra với người thiện-nghệ cũng chẳng kém gì bao nhiêu. Chớ chi, hội Giadinh mới nhóm lại đang phân-trần cùng nhau, cây sục máy ông biết đến ca chút ít, ra công nọc tập một tích tưởng nào đó (bản xét với nhau rồi lựa lấy) hầu có ra giúp ích cho hội có tiền mà mua sắm vật kìa món nọ, làm rõ ràng với đời, để có khi họ chế mình không tài năng chỉ tất cả. Tôi dám chắc, nếu mấy ông hội-viên của Giadinh, có là nhiệt thành, chịu khó nhọc, lập ra cho toàn việc này, thì sao sao hội Giadinh cũng rang danh được vậy.

Chứng ấy, chỉ cho khỏi các quan quyền, các ông các bà cũng có bác anh em, từ bấy lâu nay đến hội Giadinh, chẳng sản lòng trước đến giúp sức cho nên công việc, sau mua vui một tán tưởng của mấy thầy, không phải nghề nghiệp chỉ cả, nên đầu đó hay, có chỉ lo sự nếu mình muốn làm đến hậu (ch, thì tổng chế khen chẳng trọng bao nhiêu. Nếu được vậy, phải hát bài dâm (xin ai chủ với nghĩ cho tôi muốn hát của các nhiều) vì tôi tưởng có người coi được, có người không, nếu ai coi được không được, thì còn đem sau, cho không đủ để đủ chứ (tự như hát tại Moderne Cinéma) mà làm hát một lần, chỉ cho khỏi mất cách lịch sự và làm mà lòng người mình trông cậy. Thế đó thì lựa cho được thời hay và chưa nhứt, chẳng những quan quyền ở Saigon đây coi

XUỜNG DÓNG VÀ SỬA TÀU

Tàu bươm hay là tàu khổi để đưa hành khách, chở chuyên hàng hóa, đi du lịch, đi cầu, v.v. v.v.

TÀU LUÔNG THIỆT ĐỀ CHẠY CHỖ NƯỚC CẠN

Tại xưởng chúng tôi có sẵn một chiếc tàu, quý ông muốn dùng về việc gì cũng vừa ý cả

Thiện nghệ và việc đóng sửa-bàn và ghềnh sửa-mở to

Sửa và làm ra một cái thứ mới to

Muốn biết giá cả, kiểu tàu hay là hỏi thăm về việc khác xin viết thư cho M. le Directeur de la Société d'Etudes et d'Entreprises de Navigation Automobile, Thung thư số 279 Saigon (Cochinchine)

mà thôi, còn mấy ông mấy thầy ở các tỉnh gần châu-thành đây, chắc hẳn ông đến mà giúp sức cho hội Etoile de Giadinh nữa.

Đã dọn lớp theo mỗi mảy, tôi tưởng mượn dờ của M. Xương dung cũng đủ rồi. Như bạn hát của thầy năm T. lúc xưa đó, có bao nhiêu dẫu, song hát hay, thiên hạ cũng tụng khen vậy. hướng hồ chỉ này chúng ta muốn ra giúp ích cho hội Giadinh, sẵn đã rồi là hay sao? Tôi xét không hát chỉ làm, vì ai ai cũng rõ rằng mình bay cuộc này ra đứng xin tiền mà làm việc thơm cho xã hội, có lẽ nào bắt họ đều nhỏ mọn sao. Về phần làm dờ (nếu lấy tiền của công dân) đến ông ta giả định dờ là cũng thì bằng bằng thì mượn tiền ai đó cũng xong, chẳng thiếu chi cái ca hay tiếng nói Saigon. Nói qua đó anh mặc thì tôi cũng nghĩ rằng: Việc mình muốn cho hội có thêm tiền, còn lo mua sắm vật chi hay là mượn dờ của gánh hát khác, thì cũng hao-mòn của hội một mảy, có lợi ích gì, nên theo ý tôi, ai muốn ra giúp cho hội, lên làm tuồng đó, có dờ cái mặc đó vậy, đầu đó lấy đó dài ngắn phải, miếng ra coi cho có lễ nghi khốn-phép giữa chức sắc quan quyền, giữa thập mục sở lực, cũng đáng rồi, cần chi lo sắm cho mất công hao của.

Người cho tiền, giúp công, sao hội Etoile de Giadinh từ đây đến sau không nên quên được.

Vì hàng thế thế, xin ông Chánh và Phó chủ hội Giadinh nghĩ xét.

Kính chào chung cho hội.

KIM-LONG

Đông-Pháp Thời-sự

SAIGON

GIÁ BẠC

Xuất bản nước

Đông-pháp Thời-sự (Société de Publications)

Trung-hoa Công-nghệ Ngẫu-hàng

Banking Industrielle de Chine

Hongkong et Shanghai

Chartered Bank

GIÁ LƯU GẠO

Một bao một trăm kilô cho đến nhà máy,

Hạt lúa và cái bao gạo:

Lúa Vinh-long 5 10 tới 5 20

Lúa Gò-công 5 20 . . . 5 30

Lúa Bãi-xu 5 20 . . . 5 30

Lúa Bãi-liu 5 20 . . . 5 30

Lúa Cao-ma (thông) 1 25 . . . 4 95

Lúa Cao-ma (đỏ) 4 20 . . . 4 70

Giá tương tự 5 20 . . . 5 30

ĐÀ-BÀNH

Chiều nay được 4 giờ rưỡi, tại vườn Maurice Long có một cuộc đấu cầu rất kịch liệt. Các hội thể thao Saigon - trẻ Giadinh và - số chọn 11 tướng thiết hay để tranh đấu với 11 người lính thủy Hồng-mao ở dưới nước tại Saigon bủa vây.

Hạt Xiết Việt-Nam !! Hạt Xiết Việt-Nam !!

TA-DUY-HIÊN

Tướng hàng một chữ độc giá cũng con nhỏ gánh hạt xiết của M. TA-DUY-HIÊN, đã hát tại Saigon đây, có một tháng, mà chữ tên không mới mất.

M. TA-DUY-HIÊN đi hát để công một Viên-tướng, trước qua Xóm-sau qua Tân đi công một khắp chỗ, hôm nay công được hoàn thành. Ấy cũng nhờ hiệu quả M. TA-DUY-HIÊN có tập được nhiều con nhỏ làm trò rất hay, như là cồng, heo, heo rừng, gấu lông v.v. v.v.

Năm nay M. TA-DUY-HIÊN trở lại đây hát

HAY LAM!! HAY LAM!!

Có heo, có cồng, có gấu lông, có voi, có heo rừng và có nhiều cách làm trò mới.

Hát tại chợ - mới Saigon

Khởi sự hát từ ngày thứ năm 12 mares năm bửa 18 Annon

GIÁ CHỖ

Loge 6 chỗ ngồi 15 00

Hàng nhất mỗi chỗ 2 00

Hàng hai (trên gần

Hạt được quá tang, nên 2 lần bị bắt dẫn về bắt để trả hồi hầu tìm cho ra kẻ nào chứa 2 cậu trong đêm ấy và ai mua súng lựu đó.

HÀ HỮA KHUẤT CHƠI

Batmanlong. — Hôm 12 Mars rồi đây, tới 11 giờ rưỡi, tên đầu bếp Hun nấu nướng xong rồi mới thức lửa và khép cửa lại mà ra đi. Qua đến 2 giờ rưỡi chiều lửa vụt phát cháy thiêu hủy hết một cái nhà gần bên nhà máy của M. J. Dejean do là Battle cái quán Nhà Ấy để cho mấy thầy và thợ giúp việc mà đến.

Lúc lửa cháy thì có lính tráng và dân sự tụ đến rất đông lo cứu chữa nên lửa không cháy lan qua mấy căn nhà khác được.

Sự hư hao chừng 320 000 còn mạng người thì vô hại.

ĐÔI TIỀN HỊ ĐÀNH

Bởi vậy, — Cách chừng 30 ngày rày, tên Lâm-Sô, 23 tuổi, 0 mướn với Lâm-Thành, vì công gần danh tên Quan-huân-Sô là cháu ruột của chủ nhà nên bị chủ đuổi ra khỏi cửa. Nhưng chủ nhà là người nham đức lớn, có lòng yêu mến Lâm-Sô, không đành đánh đuổi với tên xa nhau mà chẳng có chi làm dấy dích. Bởi vậy mới kêu Lâm-Sô báo chịu khổ làm cái giấy thiếu nợ 39 9, ấy là số tiền cho mượn trước. Lâm-Sô thấy chủ nhà là người biết tình phải quay lại, nên mau tay lập bút nêu tờ rồi kẻ rõ-hoà mà thượng lộ.

Qua bữa 11 Mars, Lâm-Thành gặp Lâm-Sô thì thấy tên này lại mau mau kêu lại mà «mình» chung, «cái giấy nợ, Lâm-Sô nói dờ, nghĩ xưa trong vòng còn chưa số, nay ngoài chợ hết của phố nữa. Bởi vậy anh và mình cùng tay trốn vào rồi nhấm nhấm gạo mà chờ Lâm-Thành mà «mình».

Lâm-Thành lại trốn chạy dờ, nhưng qua bữa sau thêm đơn biết dờ, mới đến ông Qu-ma thưa và dờ.

Lâm-Sô bị bắt, chịu hết các v.v. mướn làm, và anh và tôi cũng cũng một giống giống với, làm Nung trong truyện Thủy-Hu nên không phải mất sau mà chơi được.

H. DELPEYRAT

ở dưới H. POORTOU

Số nhà 33 và 35, 37, 39

đường Amiral Dupré Saigon

RƯỢU CHÁO, RƯỢU MẠNH

RƯỢU KHAI-VI RƯỢU TIÊU-HOÀ

TRƯỜNG KANG

QUAN LẬP-NY CTSACD

ở đường Chasseup Lanbat

số nhà 15

Nhờ rằng một cách rất êm ái.

Trồng răng bằng sành và răng vàng

EPICERIE - MERCERIE - CAFÉ - RESTAURANT

DU-VIỆT

N. 7, Rue Brosses, — Cầu-ông-lãnh

(Bên chợ Cầu-ông-lãnh)

Tiền này có bán đủ đồ gia vị, nào bánh hộp, bánh sữa, sô-cô-la, sữa đặc, bơ, rượu chát đỏ, chát trắng, rượu cô-nhac, rượu champagne, rượu rôm, rượu ngọt, rượu khăm vị, nước suối v.v. v.v. mỗi một cái là đủ đồ dùng trong đám tiệc và nhiều thứ nữa không thể nào kể cho hết. Bán rẻ hơn các nơi chẳng có tiệm nào bì kịp.

Hồn-hiện cũng có bán cơm tây, người nấu ăn là người Hải-nam nấu ăn rất khéo, rất ngon, có danh tiếng đã lâu rồi, nếu chưa ăn thì đi chơi khuya, hoặc coi hát, xin mời đến tiệm tôi một chuyến, sau mới là đồ ăn của tiệm tôi, ngon hơn hết các nơi chẳng sai.

Le Directeur, LAM-A-ĐÔNG kính mời.

Dù các thư giấy:

Mòng có, dây có

của hàng giấy

PAPETERIES DE FRANCE

Lớn có

nhỏ có

và đủ hạng

L. JACQUE et Cie

CÓ TRÙ BÁN

Xin ghé mắt !!!

TÀI PHÁT KHÁCH-LÀU

CỦA M. TRẦN-XẢO ĐI KHÁ

Kính công quý ông, quý bà, quý thầy, quý cô công tạo châu-quân-tử đáng rõ: Bấy lâu nay tôi chán nghề sự chế khăm chế cách của khách-lầu, nên nay tôi chẳng cộ hao tốn rằng sức lực một cái phòng ngủ hiệu «TÀI-PHÁT KHÁCH-LÀU» ở tại đường Tông-đốc-Phương môn bài 44 và 46 Cholon. Phòng vì rất thanh-thiết lại sáng-sủa, và mát-mẻ lắm; tiền phòng toilet rất nhệ hơn các nơi, cũng rất tại vật (ooy) đều đã khiến, quý khách nghỉ nơi phòng đến dặng vừa ý.

Quý-chức thừa dịp đến Cholon xin ghé tại «Tài-Phát Khách-Lầu» tạm nghỉ thì sao sao qui-chức cũng dặng vui lòng, đã ở gần gần gần Cholon-Mỹ-tho công là bên xe-hơi đi các nơi, tiện bề cho quý chức. Tôi cũng có lãnh may đồ y phục theo kiểu Langas và Annam đủ kiểu, lại có bán hàng Tàu, và hàng lặt vặt như quạt, và bán đồ nữ trang theo kiểu kim thời rất khéo. Trừ những việc này thiết là tôi là hiệu ALCYON, R. F. E. D. HIRONDELLE, BÉCÉ SPORT, C. A. F. DIAMANT, ROCHET, SPHINX, và có nhiều hiệu khác giá cả cũng tương đương có tiệm bán cơm tây (Restaurant) và bán cà phê.

Vậy xin mời quý ông, quý bà, quý thầy, quý cô, thưa lúc rảnh việc xin ghé ghé ghé đến thăm tôi, thì tôi hết lòng hoan nghênh thăm trước.

Nay kính bạch,

CỦA M. TRẦN-XẢO ĐI KHÁ

H. Humbert

78, Boulevard Bonnard

Bijoux FIX

Vente au fracas aux prix de France.

Réveils Japy, ancre perfectionnée, platines massives, ressort en barillet démontables, pignons acier taillés, marche garantie. Prix: 33 francs.

Montre 8 jours Octamas, mouvement à ancre de qualité supérieure, spiral Bréguet, loches visibles, boîtier en argent gravé, marche garantie. Prix: 48 francs.

Horlogerie fantaisie or et argent, réparation aux meilleurs prix.

